

V Ě S T N Í K

ČESKOSLOVENSKÉ NÁRODNÍ RADY AMERICKÉ

Číslo 418

Říjen 1991

 75

*Nejupřímnější blahopřání
k významným 75. narozeninám*

br. Dr. Leopoldu Rozbořilovi

předsedovi
a významnému pracovníku za svobodu

přeje

Československá Národní Rada Americká

Dr. LEOPOLD ROZBOŘIL

VÝZNAMNÝ A ZASLOUŽILÝ VLASTENEC

Narozen 29. září 1916 v Krakově. Otec byl z Jevička na Moravě, člen českobratrské církve, matka Polka byla katolička.

Vzdělání: Maturoval na klasickém gymnasiu v Prostějově (1935) a dosáhl absolutoria na právnické fakultě Masarykovy university v červnu 1939. Uzavření vysokých škol německými okupanty dne 17. listopadu mu zabránilo ukončit studia. Po návratu domů se zahraničí (západní) obrněnou brigádou v květnu 1945 studoval na třetí státnici a byl promován na doktora práv v září 1945 na Karlově universitě v Praze.

Během pobytu v Anglii studoval 2 semestry na London School of Economics v Cambridge, kam byla londýnská universita evakuována. Na Cambridge universitě obdržel 'Certificate of Proficiency in English Language' a na Londýnské universitě udělal první 'státnici' z anglického práva. Byl také posluchačem v semináři slavného prof. Laskiho, který Laski dával jen pro české studenty-vojáky.

Ve Spojených státech studoval čtyři roky na právnické fakultě university DePaul, kde byl promován doktorem práv v červnu 1959. Advokátní zkoušku složil na jaře 1960. Byl jmenován mezi "Who is Who among American Students".

Vojenská služba: Odešel do zahraničního odboje dne 1. ledna 1940 s pomocí podzemní vojenské organizace. V Maďarsku byl dvakrát zatčen a vězněn po 8 týdnů. V dubnu přešel do Jugoslávie a přes Balkán a Lebanon dosáhl tábora cizinecké legie v Bejrútu. Odtud odplul lodí do Marseille a do města Agde, kde nastoupil jako vojnín 1. praporu, 2.

pěšího pluku čsl. armády ve Francii. Účastnil se akce obou pěších pluků na řece Marne a Loire a u Souesmes. Odplul do Velké Británie s poslední lodí s vojáky na palubě dne 28. června 1940. Přistál v Liverpoolu 13. července 1940.

V Anglii absolvoval záložní důstojnickou školu, kursy o minách a minometech v anglické armádě a tankový výcvik. Koncem léta 1944 odjel s čsl. brigádou do Francie a účastnil se obléhání Dunkirku v první linii od prvního dne (4. října) do posledního dne (8. května 1945). Byl vyznamenán válečným křížem, medailí za chrabrost, medailí za zásluhy první třídy a medailemi spojenců. Domů se vrátil jako poručík do jižních Čech (vesnice Lnáře).

Veřejná činnost: Jako student byl členem studentského odboru strany národně demokratické. Za války byl členem Ústředního výboru čsl. studentstva v zahraničí, který dosáhl uznání 17. listopadu za Mezinárodní den studentstva. V r. 1943 byl uvolněn z armády, aby provázel výstavu čsl. umělců v devíti městech a přednášel o Československu. Během svého pobytu v Cambridge byl vybrán ministrem národní obrany, aby representoval čsl. studenty-vojáky ve styku s jugoslávským králem Petrem, který, ve svých 18. letech studoval na Cambridžské universitě. V letech 1945—48 byl členem strany nár. socialistické.

V Austrálii, kam přijel v dubnu 1950 byl zvolen předsedou Čsl. klubu v Brisbane v r. 1951 a o rok později předsedou Ústředí čsl. demokratických organizací v Austrálii a na Novém Zélandě. Byl činný v "New Settlers League". Za tuto práci dostal řadu uznání od Australanů.

V USA je předsedou Čsl. obce legionářské, odbočka Chicago, od r. 1960. Předsedou Čsl. Národní rady americké je od r. 1984. Byl po mnoho let předsedou nebo místopředsedou "Svazu přátelství národů Střední a Východní Evropy". Za spolupráci Čechů a Poláků byl dekorován polskou zahraniční vládou "zlatým křížem za zásluhy".

Zaměstnání: V letech 1946—1949 byl šéfem reparační a restituční mise v britské zóně Německa. V Austrálii se připravoval být ředitelem odbočky celostátního obchodního domu Penneys Ltd. Ve Státech pracoval pro automobilovou pojišťovnu a od r. 1976 praktikoval práva. Odchází nyní na odpočinek.

Rodina: Oženil se v r. 1946 s Dagmar Dubovou z Olomouce. 20. července t.r. oslavovali manželé Rozbořilovi 45-leté výročí jejich sňatku. Vychovali 5 dětí a jsou obdařeni 9ti vnoučaty.

Sporty: Stolní tenis — mistr Hané v r. 1934, finalista vysokoškolského mistrovství republiky v r. 1936; kopaná — dorost S.K. Prostějova, lední hokej a lehká atletika — za gymnasium Prostějov. Sokolem od 10ti let, cvičil na sletě v r. 1932 jako dorostenec, členem Sokola i v zahraniční armádě.

Vzpomínka na 28. říjen 1918

SVĚTLO SVOBODY

Svoboda je součástí národa. Svoboda je odpovědnost. Vyrůstá z dědictví kultury a je znakem charakteru. Po dvacet let, mezi rokem 1918 a 1938, bylo Československo vzorem svobody. Byl to národ jedinečný ve své době a na svém místě, ani malicherný ani mstivý, ale hledající svůj vlastní prospěch v dobru druhých. To bylo znakem vyspělosti, to byla odpověď národa, který poznal velikost. A nepřekvapuje to u národa, který měl vladaře, jehož heslem bylo "sloužím".

Je to národ, který před více než šesti sty lety vytvořil jedno z nejslavnějších světových středisek učení — "Karlovu universitu" a jehož král už před pěti sotletími usiloval o vybudování evropské jednoty, která se teprve nyní pomalu uskutečňuje. Odvaha a láska k osobní svobodě byly základními znaky tohoto národa. A tyto znaky nezemřely ani po staletích poroby. Po dlouhou dobu bylo usilováno o svobodu rozumnými prostředky, a teprve když spravedlivé požadavky byly nespravedlivě odmítány, propukla revoluce — jaká to podobnost v tomto směru s historií mé vlastní země, Spojených států amerických. Potom přišla léta odpovědnosti, kdy bylo Československo hvězdou v koruně svobody.

Československo však stvořilo svou svobodu už dříve. Udržovalo jiskru svobody v temnu století evropského otroctví a znovu bojovalo za svobodu, když hrůzy nacismu hrozily zmocnit se světa.

Takový národ musí být opět svoboděn, když světla svobody zase svítí na jeho vlastních hranicích. *J.K.J.*

* * *

ČESKOSLOVENSKÝ DEN NEZÁVISLOSTI "28. ŘÍJEN 1918"

bude letos oslaven na Roosevelt University v Chicagu, Illinois. — Velkolepá oslava je organizovaná Česko-Americkým Kongresem se spoluprací Prof. G. R. Gheze z Roosevelt University. Prof. G. R. Ghez je činným v akci "Scholars for Freedom". — Všichni jsou vítáni! Vstupné volné — občerstvení o přestávce. Začátek v 7 hodin večer — konec v 9:30 večer.

Adresa: Roosevelt University, 430 S. Michigan Ave., Chicago, IL. — Autobus bude vypraven od budovy ČSA a poplatek za 1 osobu je \$3.00 — platí se předem v ČSA.

PROHLÁŠENÍ Amerického fondu pro československé uprchlíky k současnému vývoji v Československu

Správní rada Amerického fondu pro československé uprchlíky se na schůzi 25. září 1991 v New Yorku mezi jiným zabývala současným vývojem v Československu a usnesla se na tomto prohlášení:

"Americký fond pro československé uprchlíky se po čtyřicet let staral o utečence z komunistického Československa. Staral se o ně v uprchlických táborech. Organizoval jejich emigraci do nových domovů. Pomáhal jim se tam usadit. Ve své práci se opíral o demokratickou tradici Československé republiky jako společného státu Čechů a Slováků a o dobrou pověst jejich občanů.

Proto sledujeme s velkým znepokojením současné pokusy některých kruhů na Slovensku tento společný stát uvést v pochybnost nebo jej dokonce rozložit.

Společný stát Čechů a Slováků byl založen a stojí na principu, že ve Střední Evropě mnoha národů mohou dva bratrské národy žít společně a svorně v jednom demokratickém státě. Toto soužití se osvědčilo k vzájemnému prospěchu v dobách dobrých i zlých.

V listopadu 1989 se Češi a Slováci společně osvobodili od komunistické diktatury a společně se vydali na cestu demokracie. Celý svět je pro toto odhodlání obdivoval a otevřel své dveře jejich společnému státu do rodiny svobodných národů.

Jakékoliv podkopávání tohoto státu, založeného na rovnoprávnosti Čechů a Slováků a na federativním uspořádání, ohrožuje demokracii, do které oba naše národy skládají naději ve svobodnou budoucnost. Bere v potaz hospodářskou reformu, na které závisí blaho všech občanů. Destabilizuje mezinárodní vztahy ve Střední Evropě v době, která volá po bezpečnosti a spolupráci, a zavírá Čechům i Slovákům sotva pootevřenou cestu do Evropských společenstev.

Jakékoliv provisorium ve státoprávním uspořádání ČSFR bude mít stejné důsledky. Navíc ještě podlomí důvěru občanů na obou stranách ve federaci a jejich ochotu pro ni pracovat a přinášet nevyhnutelné oběti, které se sebou nese demokratizace a hospodářská transformace.

Rozklad ČSFR pod záminkou svrchovanosti je nepřijatelný. Konfederace je jen taktickou záminkou k pomalé separaci.

Protože jsme s velkou většinou Slováků a Čechů přesvědčeni, že budoucnost Slovenské i České republiky a blaho jejich občanů jsou nejlépe zaručeny v silném federativním svazu obou republik, **apelujeme na všechny politické**

činitele v ČSFR, na občany obou republik, na jejich organizace a na všechny Čechy a Slováky v zahraničí, aby se svým hlasem postavili proti všem pokusům o podkopání a rozklad Československé republiky a za trvalý, společný a silný federativní stát Čechů, Slováků a národnostních menšin.

Taková je naše historická odpovědnost před našimi národy, před Evropou a před sebou samými.

*Dr. Ján Papánek, Prezident Emeritus
Jan Hird Pokorný, Předseda
Vojtěch Jeřábek, Prezident*

SLOVENSKÁ NÁRODNÁ RADA

k rukám: p. předseda František Mikloško:

Vážený pán předseda:

Slováci sdružení v etnických spolcích v USA posílají Vám při příležitosti hlasování o suverenite Slovenskej Republiky tento odkaz:

So znepokojením sledujeme politický vývoj doma, najmä snahy extrémnych nacionalistov rozbiť česko-slovenský štát.

Prosíme, aby ste si uvedomili, že Slovenská Národná Rada si nemože dovoliť vzdať sa politického kapitálu Českej a Slovenskej Federálnej Republiky v zahraničí a že budúcnosť Slovenska je najlepšie zabezpečená vo svojprávnom federálnom zväzku s Českou Republikou. Slováci v Amerike nie sú za samostatný slovenský štát ako sa to snaží stavať Svetový Kongres Slovákov v Kanade.

Podpísaní: *Andrej Valuchek, člen ČSNRA
Milan Fábry, člen Rady Slob. Čsl.
Jan Gabríny, člen SVU
Milan Ondruš, člen Rady Slob. Čsl.
Oliver Guňovský, člen Americko-Čsl. spol.
Juraj Slávik, člen ČSNRA*

Vzpomínkové odpoledne k výročí "28. října 1918"

Oblastní výbor Chicago a okolí vás srdečně zve na vzpomínkové odpoledne k příležitosti výročí "28. října 1918". Začátek ve 2 hod. odpoledne v Masarykově škole, 5701 — 22nd Place, Cicero, IL. Dar dobrovolný.

VŠEOBECNÁ ČSL. VÝSTAVA V PRAZE — 1991

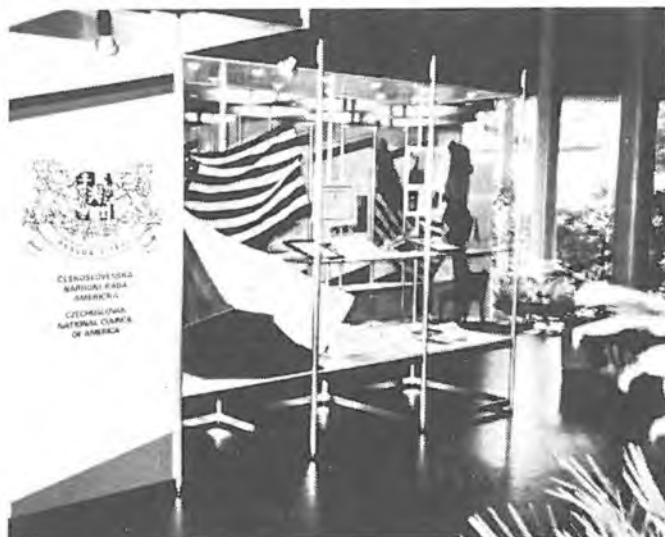

Zahájení výstavy: Ing. Ladislav Opatrný, Ing. Roman Berka.

MY A AMERIČTÍ KRAJANÉ

Od včerejška je na Všeobecné československé výstavě v Praze expozice Československé národní rady americké v Bruselském pavilónu. ČNRA má sídlo v Chicagu a od r. 1918 sdružuje národně uvědomělé Američany původem z Československa. Díky jí vstoupilo do čs. legií na tisíce krajanů z Ameriky, účastnila se i druhého odboje a po r. 1948 pomáhala našim exulantům v uprchlických táborech. Po listopadu 1989 nám pomáhala především finančně. Tato organizace se dnes snaží o udržení národního vědomí několika miliónů Američanů, původem z Čech, Slovenska a Podkarpatské Rusi.

Lidové Noviny

KRAJANÉ NA VÝSTAVĚ

Praha — V Bruselském pavilónu pražského Výstaviště byla včera otevřena expozice Československé národní rady

americké (ČSNRA), krajanského spolku, který ovlivňuje půldruhého miliónu Čechů a Slováků po celých Spojených státech amerických. Jak jsme se dozvěděli při setkání s některými členy jejího vedení, tak ČSNRA byla založena už v roce 1918 a od té doby zastřešuje především krajanské zájmové spolky v USA (nejpočetnějšími jsou Sokol a Národní svaz českých katolíků). Nesouhlasí a bojuje však se Světovým kongresem Slováků pro jeho separatistické a nacionalistické tendence. Po únoru ČSNRA pomáhala významně čs. emigrantům, později Chartě 77 a po listopadu 1989 m.j. pomohla při založení Mezinárodního politologického ústavu při právnické fakultě Masarykovy univerzity v Brně.

Zemědělské noviny

ZAHAJOVACÍ PROJEV ING. ROMANA BERKY

Vážení přítomní,

dovolte, abych vás všechny velice srdečně přivítal, a to nejen za sebe, ale hlavně a především jménem Čs. národní rady americké se sídlem v Chicagu, Illinois.

Tato organizace sdružuje národně uvědomělé americké občany českého a slovenského původu po celé Americe již od r. 1918, kdy byla založena pod vlivem T. G. Masaryka na podpoření jeho úsilí o americké uznání samostatnosti Čechů a Slováků ve společném státě. Masarykovi se podařilo překonat velké ideové rozpory, které zabraňovaly dobré spolupráci mezi ateistickým Českým národním sdružením na jedné straně a mezi Národním svazem českých katolíků a Katolickou slovenskou ligou na straně druhé. Čs. národní rada se stala střežovou organizací těchto spolků, které zase byly složeny z pojišťovacích, tělocvičných, kulturních a jiných zájmových organizací, jejichž členstvo přesahovalo milión příslušníků. Na podporu odboje, vedeného T. G. Masarykem, gen. Rastislavem Štefáníkem a dr. Eduardem Benešem, uspořádala Rada ve Spojených státech masové manifestace a vybrala milióny dolarů. Zahájila nábor do čs. legií s výsledkem, že tisíce mužů krajanské Ameriky vstoupilo do těchto vojenských útvarů.

Československá národní rada americká se nerozpadla splněním svého bezprostředního úkolu. Během dvaceti let rozkvětu Československé republiky udržovala kulturní styky s domovem a pomáhala mírnit sociální nedostatky, způsobené hospodářskou krizí. Po mnichovské dohodě navázala ihned styk s prezidentem Benešem a po zabrání zbytku Československa se zapojila do druhého odboje, tentokrát už bez účasti Slovenské ligy a v ní sdružených organizací.

V době II. světové války stála v čele krajanských organizací, které přispívaly morálně i finančně k vítězství nad Německem a jeho spojenci.

Po skončení II. světové války jedna se spoluzakladatelů této organizace, sestra Vlasta Vrázová, byla mezi vedoucími americké mise vyslané do Československa. Přesto, že její činnost byla sociální, nikoli politická, tato obětavá pracovnice byla zatčena a vězněna několik týdnů komunistickým režimem únorovým pučem 1948. ČSNRA se okamžitě postavila proti nelegálnímu totalitnímu režimu ve své staré vlasti. Pomáhala ulehčovat úděl politických exulantů v uprchlických táborech v západní Evropě. Podávala jim pak pomocnou ruku i po jejich příjezdu do Spojených států amerických. Stále informovala krajanskou i americkou veřejnost o politickém vývoji v Československu různými publikacemi, jako jsou "Věstník" a "American Bulletin". Kromě toho také informovala americké státní úřady o

mnohých přestupcích komunitického režimu vůči obyvatelům a návštěvníkům Československa a o persekuci čl. disidentů.

V sedmdesátých letech pomáhala morálně i finančně členům Charty 77, i když tuto činnost s ohledem na jejich bezpečnost veřejně nepublikovala. Avšak veřejně zasahovat na patřičných místech v případech, kde byla porušována lidská práva československých či amerických občanů a poukazovala na hrubé poušování mnoha bodů helsinské dohody.

Po prvních zprávách o založení Občanského fóra ČSNRA spolusponsorovala "Czechoslovak Freedom Rally" v neděli 26. listopadu 1989 na hlavním chicagském náměstí, tak zvaném "Daley Civic Plaza". Zúčastnilo se velké množství nejen Čechoslováků, ale též příslušníků jiných, komunismem porobených národů.

ČSNRA navázala s radostí činnost s novými představiteli osvobozeného Československa a zahájila celonárodní pomocnou akci "Americans for Czechoslovakia".

Z tohoto fondu přispěla prvním krůčkem svobodného novinářství v Československu, financovala nákup nutných lékařských přístrojů pro nemocnice, pomohla čs. vysokému školství finančně při založení Mezinárodního politologického ústavu při právnické fakultě Masarykovy univerzity v Brně, prvního takového ústavu v zemi, i při vydávání jeho československých a anglických publikací, přispěla na studium čs. studentů ve Spojených státech. K politickému vývoji v Československu vydala několik prohlášení naléhajících na udržení společného státu Čechů a Slováků k jejich vzájemnému prospěchu.

Předsednictvo Rady si je vědomo důležitosti, kterou má udržení národního povědomí několika miliónů Američanů, kteří se stále hlásí ke svému původu z českých zemí, Slovenska a Podkarpatské Rusi, a na tuto práci se hodlá zaměřit jako na svůj přednostní úkol.

Čs. národní rada americká se snaží představit na této výstavě ve své bohaté historické minulosti, své nedávné minulosti a i v době přítomné. Doufám, že se nám to podaří i v naší informační výstavce a též prostřednictvím "impromptu" besed s námi, kteří jsme členy této organizace, obzvláště pak s paní Růžičkovou-Welclovou, která pracovala dlouhou dobu jako sekretářka Rady, byla blízkou spolupracovnicí sestry Vlasty Vrázové a nyní speciálně pro tuto příležitost přicestovala z Floridy.

Dovolte mi, abych touto cestou poděkoval Čs. ústavu zahraničnímu s jeho předsedou ing. Ladislavem Opatrným a místopředsedou akademickým malířem Pavlem Bromem za skvělou spolupráci, za pomoc organizační, finanční i morální, která byla poskytnuta prostřednictvím dvou vynikajících členů ústavu, kteří věnovali tolik práce a úsilí ke zdraru tohoto podniku, jmenovitě paní Jiřiny Hůlkové a pana ing. Milana Jiroše. Vřelé díky.

Dále mi dovolte, abych ocenil a poděkoval firmě ATIA a speciálně panu ing. arch. Zdeňku Šamánkovi a jeho štábu za obrovské úsilí, za velice rychlou a obětavou práci a aranžování a vytváření naší výstavy, vlastně jen během víkendů tu pracovali na úspěchu tohoto podniku a nakonec nám, americkým krajanům, dávají všechno toto úsilí a práci darem jako přátelské gesto podané přes oceán. Za to vše opět — vřelé díky.

V Praze dne 8. července 1991.

ZAČÍNÁ VOLEBNÍ BOJ

V *České republice* pokračovaly politické strany v přípravách na volební boj. Vznikly stranické koalice, politická scéna pozvolna krystalizovala. Vedle volební koalice Čs. strany socialistické, Zemědělské strany a Čs. sociální demokracie vznikl Republikánský blok, do kterého vstoupily Republikánská strana, Republikánská unie a Republikánská strana venkova — tři malé pravicové strany, aby spojením svých sil získaly naději na významnější politické postavení. Radikální požadavky zvyšují především pravicové strany, Občanská demokratická strana (ministr Klaus kritizoval Občanské hnutí, se kterým podle jeho slov již dlouho není žádná spolupráce a ani se nezdá možnou) a Klub angažovaných nestraníků. Čs. strana lidová oznámila čtyři požadavky očisty veřejného života: odstranit z veřejných funkcí (1) tzv. nomenklaturní kádry, (2) funkcionáře OV KSČ a vyšší, (3) pracovníky StB a (4) jejich spolupracovníky.

S politickou iniciativou vystoupila Československá konfederace odborových svazů. Její předseda V. Petrus oznámil, že se uvažuje o založení nové Strany práce, o níž má být rozhodnuto 15. září. Podle něho by šlo o stranu mezi pravicí a KSČ, což je určení místa velmi neurčité.

Zajímavá a důležitá je zpráva, že premiér Pithart navštívil Moravu, jednal se zástupci samosprávných orgánů a oznámil, že česká vláda předloží návrh na uspořádání České republiky do tří oblastí: Čech, Moravy a Slezska. Návrh se stává předmětem polemické výměny názorů, protože samostatnost poměrně malého Slezska bude zpochybňována především z hospodářských důvodů. Vládní návrh svědčí o tom, že si česká vláda uvědomila neúnosnost současného centralistického způsobu státní správy, který není v souladu s moderními principy demokratických zemí. V české vládě se vyhroutil spor mezi premiérem Pithartem a ministrem zemědělství Kubátem a přerostl do veřejných konfrontací. Jejich střet má zřejmě několik příčin. Jednou z nich je neexistence ucelené zemědělské politiky a s tím spojené vzájemné svalování odpovědnosti. Druhou je snaha o posílení osobních pozic, zejména v souvislosti se začínajícím předvolebním bojem. Pithartovi je vyčítána přílišná "bezbarvosť" a nedůraznost; snad i tento spor má společně s několika výroky ohledně česko-slovenských vztahů přesvědčit společnost o opaku. Nezanedbatelný je vzniklý stranický konflikt (Pithartovo OH proti Kubátově ODA, poněkud nejasné je zde stanovisko ODS). Konečně nelze opominout i zřejmě osobní antipatie, vystupňované známým případem Slušovice.

OH začalo vyvíjet značnou aktivitu. Tato strana zaujímá ve výzkumech veřejného mínění nelichotivou pozici (např. na Ostravsku jen 1.6%) a i pod tímto dojmem začíná už bojovat o voliče. Její postoj v ústřední záležitosti státu je velmi populární — chce být garantem jednotného státu, jak navědčují slova jeho předsedy J. Dienstbiera: "Pro OH je otázka federace celkem zásadní. I za cenu, že by mělo tímto stanoviskem ztratit a dokonce by bylo s ním důstojné i prohrát" (*Rudé právo* 8. srpna). OH chce už v září iniciovat ve Federálním shromáždění uskutečnění referenda o státoprávním uspořádání Československa. Zájezd vedení Občanského hnutí na Slovensko spadá do téhož rámce.

Zřejmě pod vlivem nezdařeného puče v SSSR pokročil rozpad KSČ. Změnila svůj název na Federace KSČ a SDL a stále více je kritizováno vedení, že "nedokázalo stranu opravdu demokratizovat."

Rozkládá se i moravské HSD-SMS, které po smrti předsedy Bárty klesá (jen asi 7% voličů). Proti vedení vystoupili zástupci asi deseti okresů a tři měst, kritizují i předsedu Kryčera a upozorňují na neodpovědné hospodaření se stranickými financemi.

Dne 7. srpna 1991 přinesla ČTK toto oficiální prohlášení hlavního vojenského prokurátora: "Vojenské prokuratuře se nepodařilo prokázat, že by někteří příslušníci ministerstva vnitra tehdy ještě ČSSR zinscenovali události ze 17. listopadu 1989. Informace parlamentní komise a některých svědků se tedy nepotvrdily." Z hlediska právního by se tedy měla udělat za vyšetřováním "sametové revoluce" tečka. Proti několika jednotlivcům bylo zahájeno trestní stíhání, ing. Štěpán je ve vězení; to je vše, co bylo učiněno.

Právní řešení není řešením politickým, zejména když jeho výsledky neprospívají všem politickým zájmům, které trvají na odhalení politického zákulisí celého 17. listopadu a vylučují možnost, že žádné nebylo. Tento základní studentský požadavek, který svého času dal vznik stávce na všech vysokých školách, nebyl splněn. Vznikla sice (v pořadí už druhá) parlamentní vyšetřovací komise, která se těmito událostmi má zabývat, její personální obsazení a dosavadní činnost však nedávají těm, kdo jsou o politickém zákulisí 17. listopadu přesvědčeni, velkou naději v jakékoliv žádoucí výsledky.

Před rokem byla obrovskou senzací *Analýza 17. listopadu* M. Dolejšího, nekompromisního odpůrce komunismu a proto obětí kruté persekuce, která zahrnovala dlouhé roky v žalářích. Popularita tohoto dílka byla nepochybně podpořena žalobou R. Hegenbarta a obviněním autora ze spolupráce s StB. *Analýza* Dolejšího připisuje utvoření Československa světovému zednářství a jeho členům Masarykovi a Benešovi, a stejnému prameni i vytvoření Charty 77 a provedení "sametové revoluce" pod vedením zednáře Václava Havla, jehož povýšení do 30. stupně zednářskou lóží v New Yorku a do 33. stupně zednářskou lóží v Izraeli je předloženo jako faktum, ale bez uvedení pramene znalostí o těchto údajně tajných rituálech. V pojednání o Chartě 77 *Analýza* připisuje rozhodný podíl na jejím založení a činnosti bývalým komunistům a zednářům, jejichž židovský původ je zdůrazněn. Spolupráce s StB a KGB je udána jako faktum bez uvedení důkazů nebo pramenů. Práce patří mezi literaturu, která vysvětluje světové události spikleneckou činností tajných organizací, jejichž dlouhé prsty vidí ve všech důležitých změnách, ať to odpovídá skutečnosti nebo ne. Obvykle tyto teorie nelze logicky vyvrátit, ale ani empiricky dokázat.

Méně senzační a o mnoho prozaičtější je teorie, která svého času kolovala v kruzích Čs. strany socialistické. Podle ní v kritických hodinách, kdy vojsko a dělnické milice byly nachystány vyřešit krizi podle vzoru čínských komunistů, tehdejší předseda Čs. strany socialistické B. Kučera vyjednal schůzku ministerského předsedy Adamce s Václavem Havlem, na které bylo dohodnuto vyhnout se krveprolití za cenu politického kompromisu. Ale ani jeden z údajných účastníků schůzky tuto verzi nepotvrdil.

Mezitím stále více populární i nenáviděný M. Sládek velice dovedně těží ze skutečných nebo podezříváných

nejasností kolem 17. listopadu a k němu se začínají družiti i síly, od kterých by to bylo v těchto souvislostech snad nejméně očekáváno (např. tvrzení P. Kanise, předsedy Federální rady KSČS o tom, že revoluci dělali reformní komunisté — *Rudé právo* 8. srpna). Také zveřejnění autentických záznamů jednání po 17. listopadu *Rudým právem* se stalo malou senzací, a ve veřejnosti vzniká dojem, že současná politická reprezentace projevuje příliš okatě nezáměr o osvětlení listopadového převzetí moci.

Tak se rýsují některá hlavní témata volebního boje: hájení státní jednoty u OH, hospodářská reforma u ODS, očista veřejného života od komunistů u ČSL, zpochybňování "sametové revoluce" u Republikánů.

Také na Slovensku probíhá zápas o přízeň voličů v přípravě k volbám. K jeho úrovni nepřispěl návrat V. Mečiar do politického života. Svým charakteristickým ostrým způsobem kritizoval slovenskou vládu, protože prý ztratila styk s občany, předpověděl rozpad vládní koalice Křesťansko-demokratického hnutí a Verejnosti proti násiliu a uvedl do debaty formy politického boje, nepřislušné demokracii: J. Kučerák je "podradný člověk", redaktor časopisu *Echo Živný* "blbec", federální ministr Vavroušek "pražský nafúkaný". Nepříznivý obrázek politického boje dokreslují výroky M. Kňažka, podle nichž je český ministerský předseda Pithart arogantní člověk, který jen předstírá svoji ušlechtilost a moudrost — přestože jde o minulého spolehlivého politického spojence Mečiarova a slovenských požadavků.

Na další tiskové konferenci HZDS nabídl V. Mečiar podporu a vytvoření jisté koalice s KDH ve Slovenské národní radě, která by podle něho měla umožnit přijetí slovenské ústavy. Jeho návrh, který směřuje k izolování Kučerákova hnutí VPN, KDH odmítlo jako neproveditelný a pro sebe nebezpečný. Jeho představitelé, zvláště Ján Čarnogurský, se neskryvali tím, že překážkou pro takovou koalici je především Mečiarova osoba a jeho metody. HZDS zatím pilně a pečlivě sbírá síly, zesiluje propagaci a zpevňuje svou politickou organizaci.

Z hlediska zachování společného státu je situace na Slovensku povážlivá, protože veřejné mínění na Slovensku má na řadu věci odlišné pohledy než veřejné mínění v českých zemích. S tím souvisí i pořadí popularity politických osobností, které pravidelně zjišťuje a uveřejňuje časopis *Slobodný piatok*. Poslední žebříček vypadá takto: 1. Mečiar, 2. Kňažko, 3. Dubček, 4. Weiss (komunistická SDL), 5. Prokeš (SNS), 6. Filkus, 7. Markuš (Slovenská matica), 8. Budaj, 9. Kováč, 10. Keltošová a 11. Havel. Stále zřetelněji se formují dva tábory, přičemž jeden je jasně proti společnému státu s Čechy, zatímco druhý zahrnuje proudy a síly, jejichž vztah ke společnému státu není jednoznačný. Patří sem od jasně federálního zaměření VPN další strany se stanovisky nejasně federálními až konfederálními. Zdá se, že probíhá třibení myslí i uvnitř jednotlivých politických stran a nelze odhadnout, jaké názory získají většinu v nejbližších týdnech a měsících, které budou rozhodující pro přípravu ústav.

Nástup krajní levice

Sametová revoluce za dva roky nedokázala zneškodnit KSČ. Právě skončené vyšetřování událostí 17. listopadu nepřineslo pro ni žádné příliš kompromitující materiály. Připomínání zločinů let padesátých ztratilo pro veřejnost

(kromě postižených) na zajímavosti, takže KSČ si zcela pragmaticky ponechala dosavadní označení. Krajní levice, povzbuzená tímto vývojem, však není spokojena s mírným hlasem *Rudého práva* a vydává vlastní bojovnější tiskoviny, např. *Haló noviny* Praha (podtitul "Pokračovatel deníku, u jehož zrodu stál Bohumír Šmeral"), *Naše pravda* Ostrava, *Tam-tam* Brno, a v jiných krajích vycházejí asi ještě další.

Teoretickým základem ostrého hlasu levice je útočné tvrzení, že "Naše strana byla díky protikomunistickému tažení očistěna od lidí mravně narušených, od parazitů a maloměšťáků... Můžeme se proto vrátit k původnímu komunistickému programu výstavby samosprávné občanské společnosti." (*Haló noviny*). Základem těchto programů je doplnění parlamentní demokracie o demokracii ekonomickou. Polistopadový vývoj se podle tohoto tisku odklonil zvláště od požadavku sociální spravedlnosti a zmařil naděje občanů, že se stanou skutečnými vlastníky svého národního majetku. Místo toho se vytvořené hodnoty vracejí církvi, feudálům a brzy také sudetským Němcům. Proto se strana musí zamyslet nad novým dějinným "poučením" a dále bojovat za sociální spravedlnost.

Levicový tisk často používá argumentaci "V podstatě se opakuje to, co už tu bylo — občanovi jsou zase předkládány jednostranné 'pravdy'. ... Listopadová revoluce hlásila, že řídicí funkce se budou obsazovat jedině podle odbornosti, ale skutečnost je jiná. Na základě jakých kritérií se stal ředitelem policie J. Ruml mladší? Jaké má odborné vzdělání?" Když redaktori uveřejní rozhovor s členem komunistické strany, na závěr rádi poznamenají: "Loučí se s námi a ještě dodává: 'Ale moje jméno, soudruzi, raději neuvádějte'." (*Haló noviny*). "Už se zase říká, 'oni' a jsou tím míněny 'nové struktury' ... občan je z veřejného života vyřachován." (*Naše pravda*.) Ojedinelé stížnosti se týkají údajného teroru. Starší poctivá a pracovitá soudružka dostala výhružný dopis a zemřela na infarkt. Jméno ani obec *Haló noviny* nezveřejnily.

Jinou skupinu prostředků levicové propagandy tvoří drastické popisy nových poměrů, nastolených ekonomickou reformou. Drobná kurziva *Haló novin* připomíná, že "před dvaceti lety jsme zažili normalizaci, na kterou neradi vzpomínáme. Teď ovšem procházíme normalizací mnohem fundamentálnější. ... Normální je nezaměstnanost... Normální je inflace... Naprosto normální jsou co největší rozdíly mezi chudými a bohatými... Normální je také, aby Pražské jaro čekalo, zda se ho rozhodne sponzorovat velkobankéř X anebo velkouzenáf Y. ..." Kromě těchto obecných tvrzení uveřejňují redakce drastické drobnosti, údajně vybrané z dopisů čtenářů: "Byly doby, kdy litr mléka stál 1,60 Kčs a také, kdy se těžce pracujícím dával ... zdarma. Dnes stojí voda pro kojence 2,50 Kčs."

Existuje samozřejmě také vyhraněný pravicový tisk, který si však, soudě podle obsahu, nevšímá pravověrných komunistů, ale těch, kteří údajně převlékli kabát a nyní působí na vedoucích místech státu a vládních stran. Pražská antikomunistická iniciativa (PAI) vydává občasník *Ty rudá krávo* (prý osm tisíc výtisků). Obsah charakterizují oznamy na první straně: "Komunistické myšlení představitelů OH ... Dnes pomlouváme Petra Pitharta, Zdeňka Jičínského, Pavla Rychtenského, Václava Havla, Miroslava Sládka a další soudruhy." Sládek, označovaný zde za příbuzného komunistů, však vydává bojovný týdeník *Republika*. Obsah prozrazuje honbu za senzácemi, publikuje zde Dolejší, Navrátil,

Petrášová (známá hrubými výpady proti prezidentu Havlovi). Mnohé články jsou poněkud zmatené, ale základním tónem je požadavek: "1. Odstranění komunistů z vedoucích míst..." Tyto pravice tiskoviny, kterých je jistě ještě více, nejsou soupeřem vyhraněně komunistického tisku, neboť jejich obsahy se míjí.

Nakolik jsou krajní levicové listy úspěšné? Československý občan za čtyřicet let nechtěně zapsal do své mysli pseudo-poučky kladné: dělník je tvůrcem hodnot, SSSR obránce míru, chudý člověk je dobrý, i záporné: kapitalista vykořisťuje, v USA jsou váleční štváči, boháč je zlý. Když redaktor vhodně a nenápadně zaměří článek na některé ze vžitých hesel, vzbudí živou odezvu. Články často popisují krajní a výjimečné případy nouze, aby vzbudily soucit a zároveň odpor proti současnému režimu. Např. dopis čtenářky: "Ztratila jsem práci, zemřela mně matka, dcera se rozvádí, jsem v úplné bídě." Redaktor neuvádí všechny okolnosti (proč ztratila práci) a není jisté, zda si celý dopis nevymyslel. Poněvadž v budoucnosti lze očekávat vystupňování této kampaně: porovnávání příjmu podnikatele a uklízečky, drastické líčení osudu nezaměstnaného, studenta bez nástupního místa, atd., bude nutné, aby denní tisk tyto dezinformace nepodceňoval, nýbrž je sledoval a věcně vyvracel.

Dary na činnost ČSNRA

Sestra Vlasta Vrázová odkázala ČSNRA \$10,000.00
Do fondu "Americans for Czechoslovakia"
nám bylo poukázáno ..... \$ 3,300.00
se specifikací, že podpoříme touto částkou
čsl. studenta na Roosevelt University

In Memoriam

Odešel z našich řad velmi oblíbený, zakládající člen odbočky ČSNRA — 28. říjen — bývalý československý konsul v Chicagu, LEOPOLD RIEDL. Zemřel 24. srpna 1991. Rozloučili jsme se s ním v krematoriu 30. srpna. Čest jeho památce.

Odešla z našich řad dlouholetá členka Blanche Tesařová. Dožila se vzácného věku 95 let. Čest její památce!

POZNAMENEJTE SI DEN

1. ÚNORA 1992

Representační Ples

ČSNRA CHICAGO

RITZ-CARLTON HOTEL

Přihlášky debutantek se přijímají do 30. prosince 1991.

Volejte úřadovnu ČSNRA — tel. 656-1117.

VÝZVA K POMOCI ČESKOSLOVENSKU

V první i druhé světové válce Češi a Slováci v Americe prostřednictvím svých krajských organizací mezi sebou vybrali značné částky pro osvobození své staré vlati, pro poválečnou pomoc a pro upravení československé demokracie v duchu amerických ideálů.

Ve stejném duchu dnes Československá národní rada americká zahajuje novým rokem sbírku na fond "Američané Československu" (Americans for Czechoslovakia), z kterého budeme podporovat činnost, směřující k obnovení Masarykovské demokracie v Československu.

Vyzýváme proto všechny své členy a složky, všechny krajské organizace a jejich členy i všechny ty, kdo patří do rodiny Čechoslováků v Americe, aby na tento fond přispěli. Sbírká bude uložena v Americe a peníze budou uvolňovány případ od případu podle nestranných a nepolitických měřítek.

Můžete si sami určit kam máme váš dar poslat, na podporu čsl. studenta studujícího v USA, nebo v Československu. — Nebo na zakoupení lékařského přístroje do nemocnice vašeho výběru.

Šeky a dary zasílejte na šekové konto: "Americans for Czechoslovakia", na adresu: Czechoslovak National Council of America, 2137 S. Lombard Ave., Cicero, Illinois 60650.

NOVÝ NEZÁVISLÝ ILUSTROVANÝ MĚSÍČNÍK PRO VŠECHNY
KRAJINY ŽIJÍCÍ V ZAHRANIČÍ PRICHAŽÍ ZA VAMI!

SVĚT
ČECHŮ
A SLOVÁKŮ

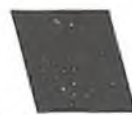

SVĚT
ČECHŮ
A SLOVÁKŮ

- První číslo časopisu vyjde již v červnu letošního roku!
- Chcete se dozvědět více o současnosti Československa i jeho tradicích a historii?
- Toužíte poznat romantické zákoutí a slavné dějiny starobylých měst Čech, Moravy a Slovenska?
- Zajímáte se o život svých krajanů v dalších koutech světa?
- Rádi byste se za nimi podívali do USA, Kanady, Austrálie, Rumunska, Polska, Číny, Egypta, Izraele či na Tahiti?
- Chcete znát, jak žije a pracuje církev v Československu?
- Rozhodli jste se podnikat na trhu v ČSFR a chybějí Vám potřebné informace?

OBJEDNEJTE SI NOVÝ ČASOPIS.

SVĚT
ČECHŮ
A SLOVÁKŮ

SVĚT
ČECHŮ
A SLOVÁKŮ

kteřý od letošního roku vychází nejen pro všechny krajiny, Čechy a Slováky žijící v zahraničí, ale i pro ostatní čtenáře, kteří našli zalíbení v malé a krásné zemi v srdci Evropy.

Adresa redakce:

ČSFR
Karmelitská 25
118 31 Praha 1
tel.: 312 42 33
53 04 43

Tento nezávislý barevný ilustrovaný měsíčník Vám nabízí na svých stránkách i možnost inzerce za výhodných podmínek. Obratě se na redakci našeho časopisu.

SVĚT
ČECHŮ
A SLOVÁKŮ

SVĚT
ČECHŮ
A SLOVÁKŮ

Roční předplatné pro čtenáře:

JE TU PRO VÁS!

EVROPA: 27.40 US \$
USA a KANADA: 30.40 US \$

AUSTRÁLIE, NOVÝ ZÉLAND,
JIŽNÍ AFRIKA:

33.40 US \$

nebo ekvivalent v jiné měně.

Předplatné poukáže na pražskou adresu bankovním spojením na konto číslo účtu 20934011 Komerční banka, Na příkopě 28, Praha 1.

ČSA

nejstarší bratrská a sesterská podpůrná jednota v Americe

jest připravena poskytnouti vám nejuvýhodnější druhy
životních pojistek plně zabezpečujících
vaši ochranu.

Rovněž nabízíme pojistky
poskytující pravidelný starobní důchod
jakož i pojistky hypoteční.

Další informace ochotně podají:

"Pioneer of Fraternal Life Insurance"

CSA PLAZA • 2701 SOUTH HARLEM AVENUE • BERWYN, IL 60402
Telefony (312) 795-5800 — (312) 242-2224

V Ě S T N Í K

CZECHOSLOVAK NATIONAL COUNCIL
OF AMERICA

2137 So. Lombard Ave. — Room 202
Cicero, Illinois 60650

FIRST CLASS MAIL